

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARINA GÖRE 4+4+4 BİÇİMİNDEKİ YAPILANMANIN OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNE ETKİLERİ*

*Ş. Dilek BELET BOYACI***

*Ecmel YAŞAR****

ÖZET

Bilişsel, duyuşsal ve sosyal becerilerin ediniminde önemli rol oynayan anlama ve anlatma boyutlarının kazandırıldığı okuma yazma öğretimi, oldukça hassas geçen bir süreci kapsamaktadır. İlkokulun birinci sınıfında kazandırılması beklenen okuma yazma beceri ve alışkanlıkları, birçok değişkenden etkilenmektedir. Bu değişkenler arasında kalabalık sınıflar, birleştirilmiş sınıflar, aile katılımı, anadil sorunu, araç-gereç ve teknoloji yetersizlikleri, sosyo-ekonomik şartlar, kullanılan okuma yazma öğretim programı yer almaktadır. Tüm bu değişkenlere ek olarak son yıllarda yapılan araştırmalara göre yılında gerçekleşen 4+4+4 yapılanması da okuma yazma öğretimi etkileyen bir diğer etmen olarak ifade edilebilmektedir. Bu bağlamda Türk Eğitim Sisteminde gerçekleştirilen 4+4+4 biçimindeki yapılanmanın okuma yazma öğretimi üzerindeki etkilerine ilişkin sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Araştırmada veriler ölçüt örnekleme yoluyla sınıf öğretmeni adaylarından, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmış ve betimsel olarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının bir kısmının 4+4+4'ü olumlu ve olumsuz yanları olan, bir kısmının alt yapısı olmayan-hazırlıksız, bir kısmının ise iyi bir yapılanma olarak ifade ettiği bulunmuştur. Araştırmanın sonucunda yapılanmanın okuma yazma öğretimine etkilerine ilişkin sınıf öğretmeni adaylarının büyük bir kısmı, birinci sınıflarda özellikle yazma becerisine yönelik sorunları ifade ederken, bir kısmı da okuma becerisine dönük sorunları dile getirmiştir. Adaylar bu sorunların çözümüne yönelik, okulöncesi eğitime ağırlık verilmesi gerektiğini söylemişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Okuma yazma öğretimi, 4+4+4 biçimindeki yapılanma, sınıf öğretmeni adayı

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Doç. Dr. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, El-mek: sdbelet@anadolu.edu.tr

*** Arş. Gör. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü El-mek: ecmelyasar@gmail.com

**PRE-SERVICE PRIMARY SCHOOL TEACHERS' VIEWS
REGARDING THE EFFECTS OF 4+4+4 AMENDMENT ON
TEACHING OF LITERACY**

ABSTRACT

Instruction of literacy process in which comprehension and expression of individuals have been developed has also a critical importance in acquisition of cognitive, affective and social skills. Skills of literacy expected to be gained at the first grade of elementary school are affected by various parameters. Crowded classrooms, parent involvement, problem of mother tongue, lack of instructional Technologies and materials, socio-economic conditions and curriculum literacy in use are some of these parameters. In addition to all of these parameters, 4 + 4 + 4 has also been defined as another parameter emerged as a result of the researches focusing instruction of literacy. This study aiming to determine the views of pre-service primary school teachers regarding the effect of 4+4+4 amendment in Turkish Educational System was conducted in qualitative research technique. The data was compiled from pre-service primary school teachers with the form of semi-structured interview by employing criterion sampling that is a kind of purposive sampling; then analyzed by means of descriptive analysis. In the conclusion of study, it was found that some of pre-service teachers point out the amendment as though it has positive and negative features; some point out the amendment do not have a substructure and is unprepared; the others point out the amendment as good. While the majority of pre-service teachers remarked problems based on writing skills in grade one, the others remarked the problems based on reading skills. Additionally, the pre-service teachers voiced that teaching process of literacy is outstretched and as emotional, students have negative thoughts towards reading and writing too. For the purpose of solution, pre-service teachers underlined the requirement of preschool education.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Reading and writing is so important not only for social life, but also for teaching learning process. The importance in teaching and learning process based on the fact that reading and writing skill is means of comprehension and expression not only in language class but in other classes. The students who can not read efficient and not comprehend and express properly are not expected to be successful in their classes. Besides, fluence reading and writing, reading comprehension achieved in early years is foundation for learning to be occurred in later years. The important thing is that reading and writing skill is needed to be a habit in early years. Transforming this skill to habit is not only occurred by being succesful in skill dimension, but also requiring emotional features as enjoying reading and writing. Thus, not only will reading and writing skill in comprehension and expression dimensions of language be transformed to a effective means of communication but also it contributes to improving cognitive skills and emotional features. In addition to

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

general goals of reading and writing regarding comprehension and expression, Programme of Turkish Language Teaching 2005 (Grades 1-5) also includes the goals such as thinking, comprehension, arranging, questioning, classifying, relating, analyzing, synthesizing, which are cognitive and meta-cognitive goals.

Reading and writing skills/habits needed achieving comprises sensitive process. This process is affected by many variables. The variables include oversized classes, multigrade classes, family participation, the problem of native language, paucity of equipment and technology, teaching programme being used. In addition to all variables, according to researches conducted in recent years, 4+4+4 amendment come into force in 2012 could be claimed as the factor that affects reading and writing process.

Through code 6287 promulgated as 'İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun', duration of compulsory was escalated from 8 years to 12 years, and elementary stage was again arranged as primary school and secondary school. While the duration of primary school was reduced from 5 years to 4 years, the duration of secondary school was escalated from 3 years to 4 years. School admission age was reduced from 72 months to 60 months. Through the regulation entitled as July 21 Regulation, 60 months school admission age was escalated to 66 months.

The condition of early school admission contains several problems that reflect on the literature. In several researches, it is indicated that 66-72 months and over ages children have problems in adaptation to school, social relations, focusing on lesson etc. On the other hand, some researches point effects of 4+4+4 amendment on teaching of literacy.

While the researches that was conducted on 4+4+4 amendment and its effects on process of literacy teaching exists, the researches that was conducted on the views of pre-service primary school teachers regarding this subject are hardly coincided. Setting off this requirements, for the purpose of determining pre-service primary school teachers' views regarding the effects of 4+4+4 amendment on teaching of literacy, this research was designed. For this main aim, the questions below was formed:

1. What is pre-service primary school teachers' general views regarding 4+4+4 amendment?
2. What is pre-service primary school teachers' views regarding the effects of 4+4+4 amendment on literacy process?
3. What is pre-service primary school teachers' recommendation with the aim of solution for the problems based on 4+4+4 amendment?

Method

The participants was determined by means of criterion sampling method. The criterion is observing exercises of literacy in the period when 4+4+4 amendment was promulgated. 18 pre-service teachers who was being educated in Primary School Teacher Education Department of Faculty of Education at Anadolu University and practiced school experience course in grades 1 is determined as research participants.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

This qualitative research's data was compiled by semi-structured interview technique. The interview form containing 7 questions was prepared. The data was compiled on April 3- April 26 2014. The data analyzed by means of descriptive analysis. In this phase, the views of the participants was strengthened by using direct quotation.

Findings

Six of pre-service teachers voiced the amendment has positive and negative features, six voiced the amendment is problematic, 3 voiced the amendment is fine, but owing to precipitation, is also problematic. one pre-service teacher remarked it is necessary to wait for the effects, one remarked the amendment is fine in urban which children can be enrolled in preschool institutes; however, is problematic for the most of Turkey.

The amendment affected grades 1 and this effect concerns 60 months children who was enrolled school for 12 pre-service teachers. Four of pre-service teachers stated positive effects of amendment.

While approximately all pre-service teachers stated the problems of writing skills in grades 1, half of pre-service teachers stated the problems of reading skills. In addition, teaching process of literacy is outstretched for five pre-service teachers; students is afraid and unwilling regarding coming to school, attendance to the class and activities of reading and writing for four; the students can not writing the letters correctly and they confuse the letters for four; the students is slow to read and writing for four; the students can not write the letters as same size for three; the students can not do activity of reading and writing timely for three; the students can not study individually for three; the students can not read fluently, not track the readed and the students read slowly and spelling for three. In addition, two of pre-service teachers remarked the amendment din not affect teaching of literacy and one remarked the duration of learning of literacy depends on individual differentiation.

Approximately half of the pre-service teachers recommended that preschool education must be given importance. Additionally, three of pre-service teachers stated instead of age, developmental features must be taken into consideration in enrollment in primary school. For three of pre-service teachers, substructure must be designed for the amendment. For two, the programmes must be changed according to the amendment, and for two, it is necessary to organize environments that enable game playing in grades 1.

Conclusion

In conclusion of this research, on the one hand, pre-service teachers have positive and negative views regarding the amendment; on the other hand, they consider that this amendment has affected grade 1 students significantly in view of early school admission. The pre-service teachers voiced that the students who was enrolled early in schools have the problems of school adaptation; physical, cognitive and emotional deficiency. The most of pre-service teachers consider that this amendment affects especially writing skills and partly reading skills. They handle preschool education as solution for all problems.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

This research contains some recommendations. These are; a similar research could be conducted with teachers and academic staff educating pre-service teachers and the other partners' views could taken into account, similar researches could be conducted by means of quantitative research technique, the optional classes of early childhood education, teaching of literacy via games could be provided for pre-service teachers in pre-service period.

Key Words: Teaching of literacy, 4+4+4 amendment, pre-service primary school teacher

1. GİRİŞ

İnsanlık tarihinde edinilen en önemli becerilerden birisi okuma yazmadır. Okuma yazma becerisi, geçmiş yaşantıların nesilden nesile aktarılarak günümüze kadar gelmesini kolaylaştırmış ve bu yolla insanlık tarihinin oluşumuna önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Yazarak tarihlerini şekillendiren, okuyarak da tarihlerini öğrenen insanların, günümüz çağdaş toplumuna ayak uydurabilmek için ileri okuma yazma becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. Çağdaş toplumlarda bireyin kendi çalışma alanında yetişmesi, önemli görevlere gelmesi, gelişmiş bir okuma yazma becerisine sahip olmasına bağlıdır (Çelenk, 2007). Başka bir ifade ile bireylerin bireysel ve toplumsal yaşamdaki başarısı, okuma ve yazmaya bağlı olarak kazandırılacak beceri ve alışkanlıkların niteliği ile orantılıdır (Belet ve Karadağ, 2007). Çünkü okuma ve yazma bireylerin öğrenme yaşantılarında anahtar rolü üstlendiği gibi (Dodd and Carr, 2003), bireysel ve toplumsal yaşamlarında da önemli rol oynamaktadır (Strain, 2003).

Okuma ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci olarak tanımlanmaktadır (Akyol, 2010). Yazma ise duygu, düşünce, bilgi ve görünenlerin ifade edilebilmesi için gerekli sembol ve işaretlerin kâğıda aktarılmasıdır (Akyol, 2010; Koç ve Müftüoğlu, 2008). Okuma ve yazma günlük yaşamın olduğu kadar eğitim öğretim sürecinin de sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için oldukça önemlidir. Bunun sebebi ise, okuma yazma becerilerinin sadece dil derslerinde değil, diğer derslerde de hem anlama hem de anlatma aracı olarak işlev görmesinden kaynaklanmaktadır. Sonuç olarak, etkili okuyamayan ve okuduğunu doğru olarak anlamlandırıp anlatamayan öğrencilerin derslerinde başarılı olmaları beklenemez (Bloom, 1995). Ayrıca, ilk yıllarda edinilen okuduğunu anlama yeterliliği, daha sonraki yıllarda gerçekleşen öğrenmelerin temelini oluşturduğu da bilinmektedir (Çınar, 2004). Bu bağlamda, ilkokul birinci sınıfta yapılan okuma yazma öğretimi bireyin yaşamında oldukça önemli bir yere sahiptir. Okuma yazma öğretim sürecinde öğrencilere sadece harfleri seslendirme, doğru, hızlı ve bunların neticesinde akıcı okuma becerileri ile hızlı ve okunaklı yazma becerileri kazandırılmamakta, aynı zamanda okumaktan zevk alma, işlevsel yazı yazma alışkanlığı kazanma gibi duyuşsal özellikler de kazandırılmaya çalışılmaktadır (Adıgüzel ve Karacabey, 2010). Özden (1999) ise okuma yazma becerisini kelimeleri çözmek ve cümle kurmakla sınırlanmış, fonksiyonel bir okuryazarlık anlayışından yola çıkmıştır. Ona göre, okuduğunu etkili bir şekilde anlayabilme, duygu ve düşünceleri etkili bir şekilde ifade edebilme de oldukça önemlidir. Böylece, dilin anlama ve anlatma boyutlarında yer alan okuma ve yazma becerisi; hem etkili bir iletişim aracı haline gelecek ve yaşam içerisinde vazgeçilemez bir alışkanlığa dönüşerek işlevsel niteliğini koruyacak, hem de düşünme becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Nitekim, Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin benimsendiği 2005 (1-5. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda okuma yazmanın anlama ve anlatıma dönük genel amaçlarının yanında düşünme, anlama, sıralama, sorgulama, sınıflama, ilişki kurma, analiz etme, sentez yapma gibi zihinsel becerilerin de geliştirilmesini kapsayan bilişsel ve üstbilişsel amaçlarının olduğu ifade edilmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2005).

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Bireylerin dil becerileri hem bireysel hem de sosyal olarak kendilerini ifade etmede önemlidir. Bu becerilerin temeli ise ilkököl döneminde verilen Türkçe öğretimi ile okuma yazma çalışmalarında atılmaktadır (Gömlüksüz, 2013). Bilişsel, duyuşsal ve sosyal becerilerin ediniminde önemli rol oynayan anlama ve anlatma boyutlarının kazandırıldığı okuma yazma öğretimi, (Belet ve Karadağ, 2007) oldukça hassas geçen bir süreci kapsamaktadır. İlkokulun birinci sınıfında kazandırılması beklenen okuma yazma beceri ve alışkanlıkları, birçok değişikenden etkilenmektedir. Bu değişkenler arasında kalabalık sınıflar, birleştirilmiş sınıflar, aile katılımı, anadil sorunu, araç-gereç ve teknoloji yetersizlikleri, sosyo-ekonomik şartlar, kullanılan okuma yazma öğretim programı yer almaktadır (Adıgüzel ve Karacabey, 2010; Durukan ve Alver, 2008; Obalar, 2009; Tok, Tok ve Mazı, 2008; Vural, 2007; Yıldırım, 2008; İflazoğlu Saban ve Yiğit, 2008; Kaya, 2005). Tüm bu değişkenlere ek olarak son yıllarda yapılan araştırmalara göre (Gündüz ve Çalışkan, 2013, Duran, 2013 ve Ekiz, 2013) 2012 yılında gerçekleşen 4+4+4 yapılanması da okuma yazma öğretimi etkileyen bir değer etmen olarak ifade edilebilmektedir.

Türk Eğitim Sisteminde 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la (2012) zorunlu eğitim süreci 8 yıldan 12 yıla çıkarılmış, ilköğretim basamağı ilkököl ve ortaokul olarak yeniden yapılandırılmıştır. Bu yapılanma ile birlikte ilkököl 5 yıldan 4 yıla indirilmiş, ortaokul ise 3 yıldan 4 yıla çıkarılmıştır. Söz konusu değişiklik, 1739 sayılı Kanunun 25. maddesinde yapılan "İlköğretim kurumları; dört yıl süreli ve zorunlu ilkökullar ile dört yıl süreli, zorunlu ve farklı programlar arasında tercihe olanak veren ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarından oluşur." (MEB, 2012a, s. 2) düzenlemesiyle gerçekleşmiştir.

6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun çerçevesinde, Türk Eğitim Sistemi'nde 4+4+4 biçiminde gerçekleştirilen yapılanmanın tüm basamaklarda olduğu gibi, ilkököl basamağı üzerinde de kimi etkilerinin olduğu düşünülmektedir.

1961 tarihli 222 sayılı Kanunun 3. maddesi ile 1973 tarihli Milli Eğitim Temel Kanununun 22. maddesi "Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter." (MEB, 2012a, s. 1) şeklinde değiştirilerek, okula başlama yaşı 60 aya kadar indirilmiştir. 21 Temmuz 2012 Yönetmeliği ile aynı yönetmeliğin 15. maddesi

"İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkökula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteğı bulunanlar da ilkököl birinci sınıfa kaydedilir. Yaşça kayıt hakkını elde eden, ancak bedenlen veya zihnen yeterince gelişmemiş olup okula uyum sağlayamayan 66 ay ve üzeri çocuklar da kasım ayı sonuna kadar sağlık kurumlarından verilen bedenlen veya zihnen gelişmemiş tıbbi tanımlı rapor üzerine okul öncesi eğitime yönlendirilebilir veya kayıtları bir yıl ertelenebilir." (MEB, 2012b, s. 2).

şeklinde değiştirilmiştir.

6287 sayılı Kanun ile okula başlama yaşının erkene çekilmesi ve 66-72 ve daha üzeri aylık olan çocukların aynı sınıfta öğrenim görmesinin okula uyum, sosyal ilişkiler, dikkati derse yöneltme gibi alanlarda ilkököl birinci sınıf düzeyinde yetersizlikler yaşanmasına neden olduğu araştırmalarla ifade edilmektedir (Külekcı, 2013; Memişoğlu ve İsmetoğlu, 2013). Alanyazındaki kimi araştırmalarda ise bu yapılanmanın ilkököl ve birinci sınıflara etkilerinin yanı sıra özellikle okuma yazma öğretimine etkileri üzerinde durulmaktadır.

Kandemir vd. (2013)'nin yapmış oldukları nitel bir çalışmada öğretmen ve velilerin büyük çoğunluğunun 4+4+4 yapılanması hakkında olumsuz görüşe sahip oldukları ve çok fazla sorunla

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

karşılaştıklarını ifade ettikleri bulunmuştur. Başar (2013)'ın 26 sınıf öğretmeni ile yaptığı nitel bir çalışmada, 60-66 ay aralığında bulunan öğrencilerin dönemin başında okula uyum, tuvaleti kullanma, tuvaletten sonra ellerini yıkayabilme ve elbisesini giyme, kendi başına yiyip içebilme gibi kişisel öz bakım becerilerinde yetersiz oldukları ortaya çıkarılmıştır. Yılmaz vd. (2013)'nin tarama modelinde gerçekleştirdikleri çalışmada 60-66 aylık öğrencilerin sınıf ve okul kuralları, algılama, ders süresince çalışabilme konularında zorlanmaları öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar olarak ele alınmıştır. Külekçi (2013)'nin birleştirilmiş sınıf okutan 12 öğretmenle yaptığı nitel çalışmada, 4+4+4 eğitim sisteminin birleştirilmiş sınıflarda öğrenci sayısının azalmasına bağlı olarak olumlu katkı sağladığı; fakat okul yaşının düşmesi, fiziki altyapının yetersiz kalması, öğretmenlerin iş yükünü artması şeklinde olumsuz yönde etkilerinin de olduğu sonucuna varılmıştır. Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013)'nin 17 okul yöneticisi ile yapmış oldukları nitel bir çalışmada ise yöneticilerin kesintinin 5+3+4 şeklinde yapılandırılmasını ve okula başlama yaşının da 72 ay olmasını istedikleri ortaya konulmuştur.

Başar (2013)'ın, 60-66 aylık öğrencilerin kalem tutma, satır aralığına yazma, sesleri yazım yönüne göre doğru yazma, tahtayı kullanma becerilerinde sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Gündüz ve Çalışkan (2013)'in yapmış olduğu karma desenli çalışmada, 66-72 ve 72-84 ay grubundaki çocuklar, 60-66 ay grubundaki çocuklara göre ilkokuma yazma becerilerini değerlendirme formundan daha yüksek puanlar elde etmişlerdir. Duran (2013)'in yapmış olduğu nitel çalışmada, 60 aylık öğrencilerin düzenli çizgi çizme, el, kol, kas ve göz koordinasyonu, defter kullanım ve kalem tutma becerileri hazırbulunuşluklarının yetersiz olduğu bulunmuştur. Ayrıca, on altı haftalık eğitimin sonunda, öğrencilerin önemli bir kısmının, düzenli çizgi çizme, el, kol, kas ve göz koordinasyonu, defter kullanım ve kalem tutma becerilerindeki yetersizliklerinin hâlâ devam ettiği saptanmıştır. Ekiz vd. (2013)'nin gerçekleştirdikleri çalışmada, öğretmenlerin okuma yazma öğreniyorum kitaplarını yeni yaş yelpazesi bakımından yetersiz bulduklarını, ek kaynak ve yayınlara ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

Türk Eğitim Sisteminde gerçekleşen 4+4+4 biçimindeki yapılanmaya ve bu yapılanmanın okuma yazma öğretimi sürecine etkilerine ilişkin alanyazında çalışmalara rastlanmakla birlikte, sınıf öğretmeni adaylarının bu konuya ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik çalışmalara pek rastlanmamaktadır. Araştırmanın alanyazındaki gereksinimi karşılama yanı sıra alandaki diğer araştırmalara da kaynak oluşturacağı düşünülmektedir. Bu gereksinimlerden hareket edilerek sınıf öğretmeni adaylarının gerçekleşen 4+4+4 biçimindeki yapılanmanın okuma yazma öğretimine etkisine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla bu araştırma ortaya çıkmıştır. 4+4+4 yapılanmasının okuma yazma üzerine etkilerinin, sınıf ortamını ve öğretim sürecini gözlemleyen ve sisteme yakın zamanda girecek olan öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesinin konuya farklı bir bakış açısı getireceği düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmeni adaylarının Türk Eğitim Sisteminde gerçekleştirilen 4+4+4 biçimindeki yapılanmanın okuma yazma öğretim sürecine etkilerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu temel amaca yönelik aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Sınıf öğretmeni adaylarının, 4+4+4 biçimindeki yapılanmaya ilişkin genel görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmeni adaylarının, 4+4+4 biçimindeki yapılanmanın okuma yazma sürecine etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Sınıf öğretmeni adaylarının, 4+4+4 biçimindeki yapılanmanın okuma yazma öğretiminde neden olduğu sorunların çözümüne yönelik önerileri nelerdir?

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

1.3. Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemeden yararlanılmıştır. Amaçlı örnekleme, araştırmacının kendi hedefi doğrultusunda evrenden seçim yaparak örnekleme belirlemesidir (Şimşek vd. 2013). Amaçlı örneklemenin bir alt boyutu olan ölçüt örnekleme ise, önceden araştırmacı ya da başkası tarafından belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmada belirlenen temel ölçüt, Türk Eğitim Sisteminde 2012-2013 yılında gerçekleştirilen yapılanmanın olduğu dönemde birinci sınıflarda gerçekleştirilen okuma yazma uygulamalarını gözlemlemektir. Bu bağlamda, 2013-2014 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören okul deneyimi dersini geçen yıl birinci sınıflarda gerçekleştiren 18 sınıf öğretmeni araştırmanın katılımcıları olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının kişisel özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1 Öğretmen Adaylarının Kişisel Özellikleri

Öğrenci özellikleri (N=18)	f
Cinsiyet	
Kız	12
Erkek	6
Not Ortalaması	
3,50 ve üzeri	2
3,00-3,49 arası	5
2,50-2,99 arası	6
2,00-2,49 arası	4
1,99 ve altı	1
Gidilen okul	
I.ilkokul	3
II.ilkokul	6
III.ilkokul	1
IV.ilkokul	6
V.ilkokul	2
Toplam	18

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin 12'si kız 6'sı erkektir. Bu öğrencilerin not ortalaması 3,5 ve üzeri olanlar 2, 3,00-3,5 arasında olanlar 5, 2,5-2,99 arasında olanlar 6, 2,00-2,49 arasında olanlar 4, 1,99 ve altı olan ise 1 kişidir. Ayrıca katılımcılar 5 farklı ilkokulda gözlem yapmışlardır. En çok adayın gözlem yaptığı okullar, 6'şar kişiyle II. ilkokul ile IV. ilkokul olmuştur. III. ilkokula ise, sadece bir aday gözlem yapmak amacıyla gitmiştir.

1.4. Verilerin Toplanması Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırma verileri, yapılandırılmış görüşmeden daha esnek bir özelliği bulunan "yarı-yapılandırılmış görüşme" tekniğiyle toplanmıştır. Bu teknikte araştırmacı daha önceden sormak istediği soruları hazırlar ve görüşmenin akışına bağlı olarak yan ve alt (sondaç) sorular sorarak kişinin anlatımını açmasını ve ayrıtılmasını isteyebilmektedir (Türnüklü, 2000). Bu amaçla araştırmacılar tarafından yedi sorudan oluşan görüşme formu hazırlanmış ve alandan 4 uzmanın görüşüne sunulmuştur. Alan uzmanlarından; görüşme formundaki soruların anlaşılır olma, ele alınan konuyu kapsama ve gerekli bilgileri içermeye durumunu kontrol etmeleri istenmiştir. Alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda forma son biçimi verilmiş ve uygulamaya hazır duruma getirilmiştir. Araştırmaya ilişkin veriler 03 Nisan 2014 ile 26 Nisan 2014 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma sürecinde yapılan tüm görüşmeler araştırmacılar tarafından ses kayıt cihazı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde, verilerin önceden belli olan kategoriye göre özetlendiği ve yorumlandığı betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Yapılan betimsel analizde; temaların düzenlenmesi, verilerin düzenlenip işlenmesi, bulguların tanımlanması ve alıntılarla desteklenmesi işlemlerini, bulguların yorumlanması aşaması izlemiştir (Şimşek vd., 2013). Araştırma verilerinin çözümlenmesine yönelik araştırma soruları ve araştırmacının kavramsal çerçevesi doğrultusunda ilk olarak, verilerin hangi temalar altında düzenleneceği ve sunulacağı belirlenmiştir. Bu aşamada düzenlenen veriler tanımlanarak, araştırmaya katılanların görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılarla desteklenerek sunulmuştur. Tanımlanan bulguların açıklanması, ilişkilendirilmesi ve anlamlandırılması aşamasında, araştırmacı tarafından yapılan yorumun daha nitelikli olması amacıyla, bulgular arasındaki neden-sonuç ilişkilerinin ortaya konması ve başka araştırma bulguları ile araştırma bulgularının karşılaştırılması yoluna gidilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Verilerin çözümlenmesi aşamasında, görüşmeler sırasında alınan ses kayıtları araştırmacılar tarafından yazıya dökülerek görüşme döküm formu oluşturulmuş, görüşme dökümleri ve ses kayıtları alandan bir uzmana verilerek yanlış ya da eksik bölümlerin kontrolü sağlanmıştır. Bu aşamadan sonra görüşme soruları temel alınarak ve bu soruların yanıtlarını kapsayacak seçeneklere yer verilerek görüşme kodlama anahtarı hazırlanmıştır. Kodlama süreci araştırmacılar tarafından ayrı ayrı gerçekleştirilmiş, daha sonra araştırmacılar bir araya gelerek yapmış oldukları analizleri karşılaştırmış, görüş birliği ve görüş ayrılığı olan maddeleri belirlemiştir (Miles & Huberman, 1994). Veri analizini bu işlemle sonlandırılarak araştırmacının güvenilirliği sağlanmıştır.

2. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular “sınıf öğretmeni adaylarının 4+4+4 yapılanmasına ilişkin görüşleri”, “sınıf öğretmeni adaylarının 4+4+4 yapılanmasının okuma yazma sürecine etkilerine ilişkin görüşleri” ve “sınıf öğretmeni adaylarının yapılanmanın okuma yazma öğretiminde neden olduğu sorunların çözümüne yönelik önerileri” olmak üzere üç ana temada toplanmıştır. Bulgular, frekans dağılımları biçiminde ve araştırmaya katılanların görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak özetlenmiştir.

2.1. Türk Eğitim Sistemindeki 4+4+4 biçimindeki Yapılanmaya İlişkin Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşleri

Sınıf öğretmeni adaylarına Türk Eğitim Sistemindeki 4+4+4 biçimindeki yapılanmayı nasıl buldukları sorulmuş ve adayların bu soruya verdikleri yanıtlar doğrultusunda elde edilen bulgular Şekil 1’de verilmiştir.

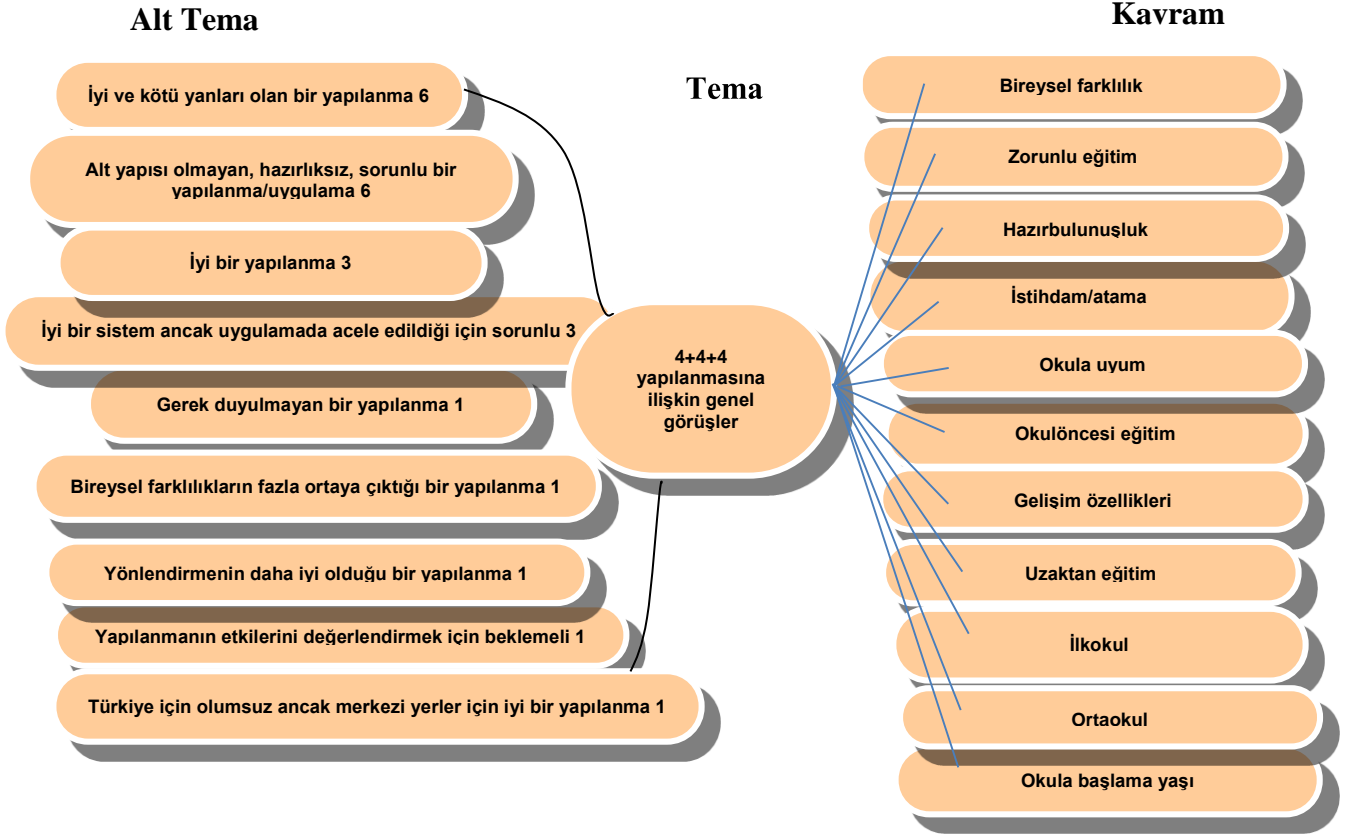
Şekil 1’e göre sınıf öğretmeni adaylarının 6’sı yapılanmanın iyi ve kötü yanları olduğunu, 6’sı yapılanmanın sorunlu olduğunu, 3’ü yapılanmanın iyi olduğunu, 3’ü ise yapılanmanın iyi olduğunu ancak acele edildiği için sorunlu olduğunu ifade etmiştir. 1 aday etkilerini görmek için beklemek gerektiğini, 1 aday ise okulöncesi eğitim alan çocukların bulunduğu merkezi yerlerde yapılanmanın iyi olduğunu ancak Türkiye geneli için olumsuz bir uygulama olduğunu belirtmiştir.

Öğretmen adaylarından, yapılanmanın iyi ve kötü yanlarına değinenlerden A5 (E) bu durumu “Yapılanma bir anda geldiği için sıkıntıların çıkacağı belliydi zaten. İçeriğe baktığımızda tek olumlu yanı 12 yıla çıktı zorunlu eğitim.” diyerek görüşünü açıklarken, A18 (K) “4+4+4 ile 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim 12 yıla çıkarıldı. Bu açıda güzel, eğitimin 12 yıl zorunlu olması güzel ve okulların dönemlere ayrılması, ilkokul, ortaokul diye bu açıdan da güzel. Bunun dışında eğitim sistemi olarak pek olumlu bakmıyorum diyebilirim”, şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Şekil 1. 4+4+4 Yapılanmasına İlişkin Genel Görüşler

4+4+4 yapılanmasının alt yapısı olmayan, hazırlıksız, sorunlu bir yapılanma olduğu fikrini taşıyan öğretmen adaylarından A4 (E), “Sistemi değiştirirken, alt yapısını oluşturmak gerekiyor. Yoksa şöyle bir sıkıntı çıkıyor ortaya: ilk çıktığında İstanbul’da olsun, başka bir yerde olsun, sınıflardaki sayıların 70-80’e çıktığını görmüştük. Belki de alt yapı hazırlanıp derslik sayıları artırılabilir” şeklinde, A9 (K) ise, “Gerçekten alt yapısı olsa iyi bir sistem olabilirdi, ama Türkiye’de bence çok zor. Altyapı olmadığı için.” şeklindeki ifadeyle yapılanmanın iyi olmamasını alt yapının olmamasına bağlamıştır. A10 (K), “Gözlemediğim kadarıyla biraz erken alt yapısı oluşturulmadan gelinmiş. Bunun için okul öncesi eğitimi belirli bir yere oturtmaları gerekiyordu.” diyerek, alt yapı sorunun giderilmesinde okul öncesi eğitimin önemine vurgu yapmıştır.

A6 (K), yapılanmayı okul öncesi etkeninden yola çıkarak, merkezi yerler için olumlu bulmuş ve “Merkezi yerlerde evet doğru buluyorum, çünkü birçok veli artık bilinçli, okul öncesine ya da kreşlere başlatıyorlar, 3 yaşından itibaren. Dolayısıyla çocuk biraz olsun hazırbulunuşluğa sahip oluyor. Boyamalar sayesinde kasları olgunlaşıyor. Bunun için ilkokulda illerde iyi olduğunu düşünüyorum. İlçelerde kimi veli çocuğunu okul öncesine yollamıyor, direkt ilkokuldan başlatıyor. Dolayısıyla çocuk hiçbir şey öğrenemiyor.” ifadesiyle kırsal için aynı şeyleri düşünmediğini belirtmiştir.

Yeni yapılanmanın iyi bir yapılanma olduğunu dile getiren öğretmen adaylarından A1 (K), “4+4+4 aslında güzel bir sistem, ama ülkemizdeki uygulamalarını pek beğenmiyorum.” diyerek iyi bir sistemin uygulama boyutunun eksik bırakıldığını vurgulamıştır. A9 (K)’un “Olumsuz olabileceğini düşünmüyorum aslında, altyapısı olsa daha iyi olurdu.” derken, A6 (K), “Aslında

Turkish Studies

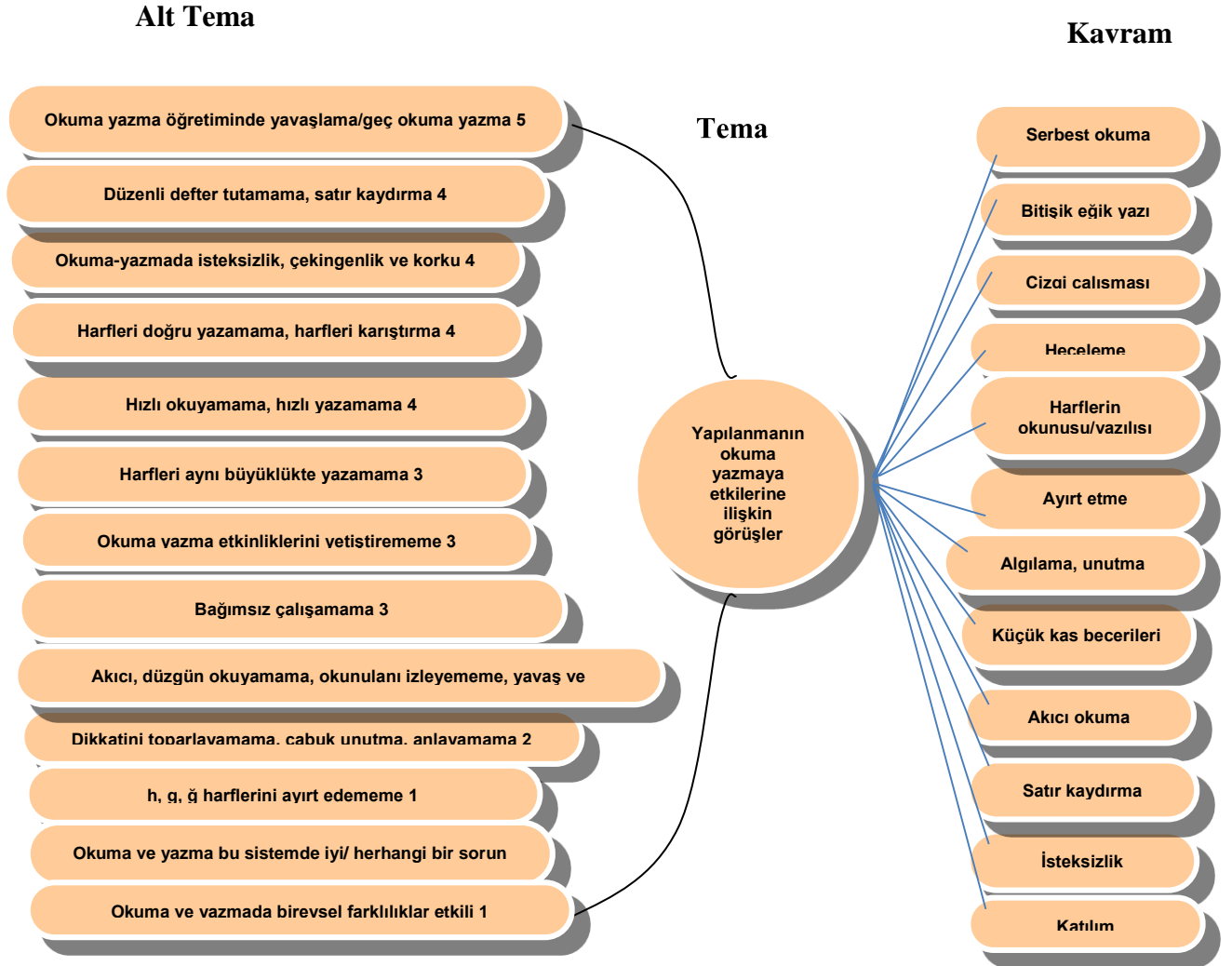
International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

olanaklar sağlandığında iyi bir sistem. Okula erken başlamak için iyi bir sistem” ifadesiyle yeni yapılanmanın okula başlama yaşını düşürmesiyle iyi bir sistem olduğunu belirtmiştir.

Araştırmanın birinci sorusu olan sınıf öğretmeni adaylarının eğitim sisteminde yaşanan 4+4+4 yapılanmasıyla ilgili görüşleri incelendiğinde; genel olarak adayların yapılanmanın iyi ve kötü yanları olduğunu, bir kısmının yapılanmayı sorunlu bulduğunu bir kısmının ise iyi bir yapılanma olduğunu, ancak hemen uygulamaya konulduğu için kimi sorunların yaşandığını ifade ettikleri görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının yapılanmaya ilişkin en çok ifade ettikleri sorun, yapılanmaya ilişkin bir alt yapı oluşturulmaması ve uygulamada acele edilmesi biçimindeyken, zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması iyi buldukları yöndür.

2.2. Türk Eğitim Sistemindeki 4+4+4 biçimindeki Yapılanmanın Okuma Yazma Sürecine Etkilerine İlişkin Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşleri

Sınıf öğretmeni adaylarının Türk Eğitim Sistemindeki 4+4+4 biçimindeki yapılanmanın okuma yazma sürecine etkilerine ilişkin görüşlerine dayalı bulgular Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2. 4+4+4 Yapılanmasının Okuma Yazma Sürecine Etkilerine İlişkin Görüşler

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Şekil 2'ye göre sınıf öğretmeni adaylarının tamamına yakını, birinci sınıflarda özellikle yazma becerisine yönelik sorunlar ifade ederken, yarısı kadarı okuma becerisine dönük sorunları dile getirmiştir. Ek olarak 5 aday okuma yazmaya geçiş sürecinin uzadığını, 4 aday öğrencilerin okula gelme, derse katılma, okuma yazma etkinliklerine katılma konusunda isteksizlik ya da korku yaşadıklarını, 4 aday öğrencilerin harfleri doğru yazamadıklarını, harfleri karıştırdıklarını, 4 aday okuma ve yazmada öğrencilerin yavaş olduklarını, 3 aday öğrencilerin harfleri aynı büyüklükte yazamadıklarını, 3 aday öğrencilerin okuma yazma etkinliklerini yetiştiremediklerini, 3 aday öğrencilerin bağımsız çalışmadıklarını, 3 aday öğrencilerin akıcı okuyamadıklarını, okunulanı izleyemediklerini, öğrencilerin yavaş ve heceleyerek okuduklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte 2 sınıf öğretmeni adayı, yapılanmanın okuma yazma öğretimini etkilemediğini, 1 aday ise okuma yazma sürecinin bireysel farklılıklara göre şekillendiğini ifade etmiştir.

Öğretmen adaylarının büyük bir kısmı, yazma becerisinde okunaklılıkla ilgili sorunlarla karşılaştığını belirtmiştir. A6 (K), “*Tabii ki de çok düzgün yazamazlar, bu ilerledikçe olabilecek bir şey, ama yazamıyorlardı. Harfler daha büyük şekildedeydi. Daha küçük harfler yoktu. Bu konuda kasları olgunlaşmadı, gelişmedi. Yazıları da çok düzgün değildi.*”; A10 (K), “*Çizgi çalışmalarında zorlanıyorlar. Aynı büyüklükte yazmakta zorlanıyorlar. El yazısı zorluyor. Elleri çok küçük, kendileri de çok küçükler, kalemler ellerine çok büyük geliyor. Yazmakta sorunları var...*”; A17 (E) ise, “*Yazı yazarken, sağ eliyle kalemi tutarken, sol eliyle kalemi ittirenler vardı. Daha ince motor kas becerileri gelişmeyen öğrenciler vardı. Hoca çok zorlanıyordu. Her anlattığında o öğrencilerin yanına gidiyordu. Yaptın mı, yapmadın mı diye soruyordu. Onların üzerinde aşırı bir ilgi vardı.*” diyerek okunaklılık sorunu ile psikomotor olgunluk düzeyi arasında bir ilişki kurmuşlardır. Benzer şekilde, A8 (E) de “*Mesela erken başlayanların yazılarında çok karmaşık yazılar var ve çok kötü yazıyorlar. Mesela biz gittiğimizde de bakıyoruz.*” ifadesini kullanarak, okula erken başlayanların okunaklılık sorunu yaşadığına dikkat çekmiştir. A7 (K) ise yazının akıcılık özelliğine de değinerek, “*Yazıda bozukluklar var, çok da hızlı yazamıyorlar.*” ifadesini kullanmıştır. A11 (K), A15 (K), A9 (K) gibi bazı öğretmen adayları da harfleri doğru yazamama ve/veya harfleri karıştırma sorununa değinmişlerdir. Durumu, A11 (K), “*Güzel yazamıyor. Yazıyor, ama harf büyüklükleri farklı oluyor. Yukarı doğru kaydırıyor, aşağı doğru kaydırıyor. Harfleri bazen karıştırıyor.*”; A15 (K), “*Biz bir harf öğretiyoruz ya, ben de ‘t’ harfini öğretmiştim. Yazılışı var, kağıtlar dağıttım, noktaların üzerinden geçeceğiz. Çok zorlanıyorlar, kas becerileri de çok gelişmiş değil. Bu konu da zorlanıyorlar, çok çabuk unutuyorlar. Heceye geçiyoruz mesela, bakın öğrendik ya diyorum. Hani bakın, tahta da kopyası da var. Çocuklar çok çabuk unutuyorlar, yazılışını karıştırıyorlar. Bu konuda çok zor oldu zaten. Öğretmenler kendilerine gelen yıllık plana uymadıklarını söylediler*”; A9 (K) ise, “*‘H’, ‘ğ’, ‘g’ harflerini çok fazla gözlemledim. Ben çok fazla sorun yaşamadım, ama çok fazla sorun var. Harfleri yazarken ayırt edemiyorlar. Özellikle öğretmenlerin bunu yazı yazarken söylemesi gerekiyor. Yağmuru yazarken özellikle her sınıfta bu oluyor. ‘ğ’ yi yazmıyorlar.*” şeklinde ifade etmişlerdir.

Okumayla ilgili sorunlar adaylar tarafından akıcı okuyamama, heceleyerek okuma gibi alt sorunlar etrafında dile getirilmiştir. A6 (K), “*Akıcı ve hızlı okumaları yoktu. Tabii ki bu zamanla olacak bir şey. Yani olumsuz etkiledi okuma yazmayı. Okuyamıyorlar. Hele ki evde de bir şey yoksa, baba da destek vermiyorsa, okula gelince unutuyor. Olayı çok çabuk kavıyor, ama pekiştirilmedikçe de çok çabuk unutuyor.*” diyerek, okumada aile desteğinin önemine dikkat çekmiştir. A9 (K), “*Benim staja gittiğim okullarda genelde 10 tane çocuk gerçekten okumayı öğrenmiş. 10-12 tanesi heceleyerek okuyor. Anlamli okuyamıyor. Ezbere bile okuyamıyorlar yani. Çok sorun var.*” ifadesinde bulunarak, okuma becerisinde öğrenciler arasında büyük farklılıkların olduğunu vurgulamıştır. A12 (K) ise, “*Staja gittiğimde birçok harf gösterilmişti. Okumaları gayet iyiydi. Yazmaları da gayet iyiydi. Hoca her hafta Cuma günü bir okuma yarışması yaptırıyordu. Ona göre belirleyici puanlar, dönütler veriyordu. Dediğim gibi birçok konu bitmişti. Harflerin öğretimi*

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

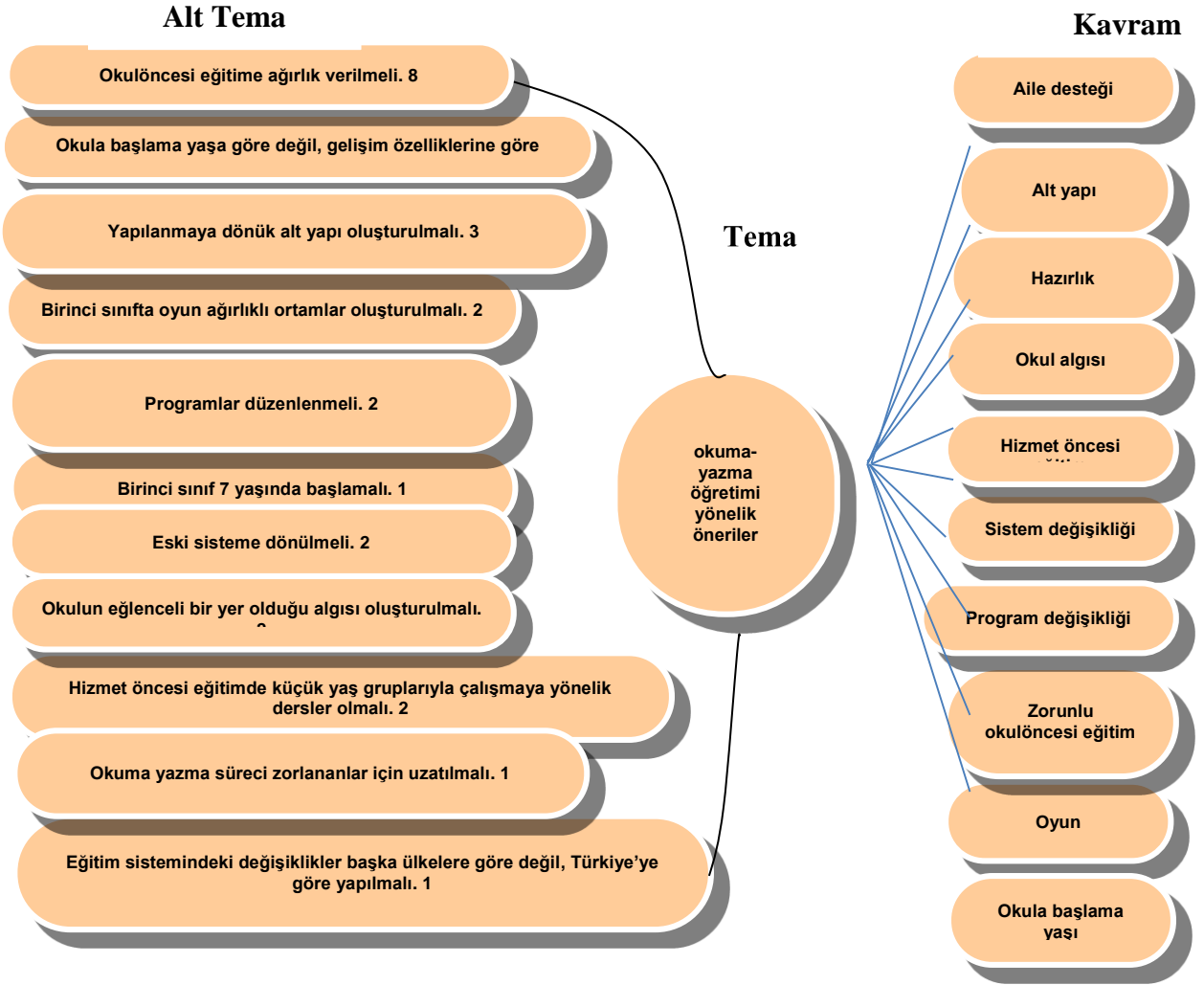

bitmişti. Çünkü sınıf ileriye zaten. O tarz şeylerde bir problem yoktu.” diyerek, gözleme gittiği sınıfta okuma yazma süreciyle ilgili bir sorun olmadığını belirtmiştir.

Sınıf öğretmeni adaylarının 4+4+4 yapılanmasının okuma yazma öğretimine etkisine ilişkin genel görüşleri incelendiğinde; adayların özellikle yazma becerisine dönük sorunları daha çok ifade ettikleri görülmektedir. Bu sorunlar; düzenli defter tutamama, harfleri doğru yazamama, hızlı yazamama, harfleri aynı büyüklükte yazamamadır. Okuma ile ilgili sorunları ise adaylar; hızlı okuyamama, akıcı düzgün okuyamama, heceleyerek okuma, okunanı izleyememe olarak dile getirmişlerdir. Ayrıca adaylar okuma yazmaya geçiş sürecinin uzadığını da belirtmektedirler.

2.3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının 4+4+4 Biçimindeki Yapılanmanın Okuma Yazma Öğretiminde Neden Olduğu Sorunların Çözümüne İlişkin Önerileri

4+4+4 yapılanmasından kaynaklanan okuma yazma sorunlarının çözümüne yönelik sınıf öğretmeni adaylarının ortaya koydukları önerilere ilişkin bulgular Şekil 3’te verilmiştir.

Şekil 3. 4+4+4 Yapılanmasından Kaynaklanan Okuma Yazma Sorunlarının Giderilmesine Yönelik Öneriler

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Sınıf öğretmeni adaylarının yapılanmadan kaynaklanan okuma yazma sorunlarının çözümüne yönelik önerileri incelendiğinde, adayların yarısı kadarının okulöncesi eğitime önem verilmesine yönelik önerilerde buldukları görülmektedir. Bunun yanı sıra, 3 aday okula başlamada yaşın değil, gelişim özelliklerinin dikkate alınmasını, 3 aday, yapılanma için alt yapı oluşturulmasını, 2 aday yapılanma doğrultusunda programların değiştirilmesini, 2 aday birinci sınıflarda oyun oynamaya yönelik ortamların oluşturulması gerektiğini ifade etmiştir.

Okulöncesine önem verilmesini önerenlerden biri olan A2 (K), “Eğitim yaşının aşağıya çekilmiş olması, uzun vadede çok büyük bir problem getirmiyor olabilir, ama okul öncesi eğitimle desteklenmeli diye düşünüyorum.” ifadesinde bulunarak, okula erken başlamanın, okulöncesi eğitim önlemleriyle desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir. Benzer şekilde A10 (K), “Okulöncesi, anasınıfları biraz daha yaygınlaştırılmalı. Yaşı ileri çekerler mi, bilmiyorum ama, böyle kalacaksa okul öncesi eğitime önem verilmeli. Ücretsiz olmalı, çoğu yere açılmalı. Etrafımda gözlemledim, anaokulu yok yani. Çok fazla anaokulu görmedim. Nasıl ilkokul sayısı fazlaysa, alt kademe ilkokul sayısına yakın bir sayıda olmalı ki, oraya gittiklerinde eğitimin anlamlı olabilmesi için, yaptıkları işin anlam bulabilmesi için bence okulöncesi eğitim önemli, orda da çocuklar hazırlanmalı.” ifadesiyle ilkokul ve anaokulu sayısı arasındaki farka dikkat çekmiştir. A6 (K) ise, “okulöncesine daha çok destek verilmesi gerekir, yani harf öğretimi okulöncesinde de verilebilir, eğer 4+4+4 ün iyi işlenmesini istiyorsak... Çünkü ilkokula yazmada çok problem yaşıyor öğrenciler. Okulöncesinde biraz olsun harfleri kavrayabilirsek, çünkü bazıları yapılmıyor. Sadece rakamlar verilir bırakılıyor. Okulöncesine ağırlık verirsek, ön koşul olarak daha iyi işleyeceğini düşünüyorum.” diyerek, okulöncesinin okuma yazma açısından verimli kullanılmasını önermiştir.

A7 (K) ile A2 (K) önerileri arasında okula başlamanın yaşa göre değil, gelişim ve kişilik özelliklerine göre olması gerektiğini belirtmişlerdir. A7 (K), “Genel olarak küçük yaşta başlamaları küçük motor becerileri gelişmediği için sıkıntılar çıkarabiliyor. Bir de bu çocuğun kişisel özelliklerine göre değişebilir. Bazı çocuklar zeki oluyor. 5 yaşında da başladığı için öğrenebiliyor. Bazıları biraz daha geriden geldiği için bence çok küçük yaş yani...”; A2 (K) ise, “Bireysel farklılıklar için içine giriyor. Bu büyük diye daha çabuk öğrendi, bu küçük diye öğrenmedi gibi bir şey yok sanırım. Küçük olduğu halde yeterlilik gösteren öğrenciler de oluyor. Çocuğun gelişimine göre... Çocuk erken de başlayabilmeli, geç de başlayabilmeli. Tabii aile ve doktora bağlı olarak...” ifadelerinde bulunmuşlardır.

Dikkat çeken diğer bir öneri ise, yapılanmaya dönük alt yapı oluşturulmasıdır. A4 (E), “Sistem sürekli değişiyor. Sistemin değişmesi belki iyi olacak belki de kötü olacak, ama onu uzun vadede görebileceğiz. Sistemi değiştirirken, alt yapısını oluşturmak gerekiyor.” önerisinde bulunarak, öncelikle alt yapının hazırlanması gerektiğini vurgulamaktadır. A9 (K) ise, okula erken başlamanın ve alt yapı oluşturmanın önemini belirterek, “Başarılı öğrencileri görünce, çocuklar okula ne kadar erken başlarsa, o kadar iyi diyorum. Alt yapısı olsa gerçekten çok çok güzel olabilir.” önerisinde bulunmuştur.

Bunlardan farklı olarak A6 (K), “Eğitim programının 4+4+4’e uygulanması lazım. Sistemi getiriyorlar. Daha sonra programın getirilmesi lazım. Bizde önce program geliyor ve daha sonra bu eğitim sistemine geçilecek deniyor. Madem geçilecek, bunun incelenmesi lazım.” deyip, yapılanmadan sonra eğitim programının yapılanmaya uygun olarak değiştirilmesi gerektiğinin altını çizmiştir.

Araştırmanın son sorusu doğrultusunda, sınıf öğretmeni adaylarının yapılanmanın okuma yazma üzerindeki olumsuz etkilerini ortadan kaldırmaya yönelik önerileri incelendiğinde; özellikle

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

okulöncesi eğitime vurgu yaptıkları görülmektedir. Bunun yanı sıra adaylar, okula başlama yaşı konusunda son yıllarda daha çok ifade edilmeye başlanan gelişim özelliklerine dayalı bir tutum sergilenmesinin ve alt yapı olanaklarının iyileştirilmesinin gerektiğini ifade etmektedir.

3. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sınıf öğretmeni adaylarının 4+4+4 biçiminde gerçekleştirilen yapılanmanın okuma yazmaya etkilerine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmanın sonuçları, bulguları doğrultusunda; yapılanmaya ilişkin adayların görüşleri, adayların yapılanmanın okuma yazma sürecine etkilerine ilişkin görüşleri ve yapılanmadan kaynaklı okuma yazma sorunlarının çözümüne yönelik önerileri olmak üzere ortaya konulmuş ve yorumlanmıştır.

Araştırmanın birinci alt amacına yönelik olarak sınıf öğretmeni adaylarından yapılanma ile görüşleri incelendiğinde; yapılanmayı iyi bulmadıklarını ifade edenlerle, yapılanmanın iyi ve kötü yanları olduğunu ifade edenlerin ve yapılanmayı iyi bulanların genel olarak oranının eşit dağılım gösterdiği söylenebilir. Yapılanmayı iyi bulan adayların bir kısmı ise, yapılanmada acele edildiği için kimi sorunların yaşandığını da dile getirmektedirler. 1 aday yapılanmanın etkilerini görmek için beklemek gerektiğini, 1 aday ise okulöncesi eğitim alan çocukların bulunduğu merkezi yerlerde yapılanmanın iyi olduğunu, ancak Türkiye geneli için olumsuz bir uygulama olduğunu ifade etmiştir. Adayların yapılanmaya ilişkin olumlu görüşleri ağırlıklı olarak zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması ile ilgili, olumsuz görüşler ise alt yapı sorunlarına ve uygulamada acele edilmesine ilişkindir.

Araştırmanın yine birinci alt amacına dönük yapılanmanın etkilerine ilişkin sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri incelendiğinde ise 12 adayın bu yapılanmanın özellikle birinci sınıfları etkilediği ve bu etkinin 60 aylıktan itibaren okula alınan çocuklara ilişkin olduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Buna göre, bu çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal açılarından daha geride olduklarını, sınıfta iletişim kurma ve uyum sağlama biçiminde sorunlar yaşadıklarını, öğretmenlerinde bu durum karşısında zorlandıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Bu bulgular, Külekçi (2013) ile Memişoğlu ve İsmetoğlu'nun (2013) yaptıkları çalışmalarda 66-72 ve daha üzeri aylık olan çocukların aynı sınıfı paylaşmasının okula uyum, sosyal ilişkiler, dikkatini derse yöneltme gibi alanlarda sorun yaşanmasına neden olduğu bulgusu ve Başar (2013)'in 60-66 ay aralığında bulunan öğrencilerin dönemin başında okula uyum, tuvaleti kullanma ve elbisesini giyme, kendi başına yiyip içebilme gibi kişisel öz bakım becerilerinde yetersiz oldukları bulgusuyla örtüşmektedir. Öğretmenlerin erken okula başlayan öğrenciler karşısında yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgu, Yılmaz vd. (2013)'nin elde ettiği "60-66 aylık öğrencilerin sınıf ve okul kuralları, algılama, ders süresince çalışabilme konularında zorlanmaları öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar arasındadır." bulgusu tarafından desteklenmektedir. Araştırmada, sınıf öğretmeni adaylarının 4'ü, sistemin olumlu etkilerinden söz etmiştir. Bunlar ise yönlendirme, alan öğretmenlerine iş olanağı sunulması ve ilkökul ortaokul yapılanmasının yaşa bağlı olumsuzlukları ortadan kaldırılması bakımından olumlu olduğunu ifade etmişlerdir.

Araştırmanın ikinci alt amacında sınıf öğretmeni adaylarının 4+4+4 yapılanmasının okuma yazma sürecini nasıl etkilediğine yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma bulgularına göre sınıf öğretmeni adaylarının tamamına yakını birinci sınıflarda özellikle yazma becerisine yönelik sorunları ifade ederken, yarısı kadarı okuma becerisine dönük sorunları dile getirmiştir. Ek olarak, adaylar okuma yazmaya geçiş sürecinin uzadığını, öğrencilerin okula gelme, derse katılma, okuma yazma etkinliklerine katılma konusunda isteksizlik ya da korku yaşadıklarını, öğrencilerin harfleri doğru yazamadıklarını, harfleri karıştırdıklarını, okuma ve yazmada öğrencilerin yavaş olduklarını ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmeni adaylarının bir kısmı ise, öğrencilerin harfleri aynı büyüklükte yazamadıklarını, öğrencilerin okuma yazma etkinliklerini yetiştiremediklerini, öğrencilerin bağımsız çalışamadıklarını, öğrencilerin akıcı okuyamadıklarını, okunulani izleyemediklerini, öğrencilerin

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

yavaş ve heceleyerek okuduklarını belirtmektedir. Başka bir ifade ile sınıf öğretmeni adaylarının çoğunluğunun 4+4+4 yapılanmasının okuma yazmayı olumsuz yönde etkilediğini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte az sayıda aday ise, yapılanmanın okuma yazma öğretimini etkilemediği ya da okuma yazma sürecinin bireysel farklılıklara göre şekillendiğini düşünmektedir. Araştırmanın bu sonuçları da alanyazındaki kimi araştırma sonuçlarıyla örtüşür niteliktedir. Başar'ın (2013) çalışmasında, 60-66 aylık öğrencilerin kalem tutma, satır aralığına yazma, sesleri yazım yönüne göre doğru yazma, tahtayı kullanma becerilerinde sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Gündüz ve Çalışkan (2013)'in yapmış olduğu karma desenli çalışmada, 66-72 ve 72-84 ay grubundaki çocuklar, 60-66 ay grubundaki çocuklara göre ilk okuma yazma becerilerini değerlendirme formundan daha yüksek puanlar elde etmişlerdir. Duran (2013)'in yapmış olduğu nitel çalışmada, 60 aylık öğrencilerin düzenli çizgi çizme, el, kol, kas ve göz koordinasyonu, defter kullanımı ve kalem tutma becerileri hazırbulunuşluklarının yetersiz olduğu, on altı haftalık eğitimin sonunda, öğrencilerin önemli bir kısmının, düzenli çizgi çizme, el, kol, kas ve göz koordinasyonu, defter kullanım ve kalem tutma becerilerindeki yetersizliklerinin hâlâ devam ettiği saptanmıştır.

Araştırmanın üçüncü ve son amacı olan sınıf öğretmeni adaylarının yapılanmadan kaynaklanan okuma yazma sorunlarının çözümüne yönelik önerileri incelendiğinde, adaylarının yarısı kadarının okulöncesi eğitime önem verilmesi gerektiğini ifade ettikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra 3 aday okula başlamada yaşın değil, gelişim özelliklerinin dikkate alınması, 3 aday yapılanma için alt yapı oluşturulmasını, 2 aday yapılanma doğrultusunda programların değiştirilmesini, 2 aday birinci sınıflarda oyun oynamaya yönelik ortamların oluşturulmasını önermektedirler.

Sınıf öğretmeni adaylarının 4+4+4 yapılanmasının okuma yazma öğretimine etkilerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma sonucunda; adayların yapılanma konusunda hem olumlu hem olumsuz görüşlere sahip olduğuna ve bu yapılanmanın özellikle okula erken başlamaya ilişkili olarak birinci sınıf öğrencilerini önemli ölçüde etkilediğini düşündüklerine ulaşılmıştır. Ayrıca adaylar, birinci sınıfa erken başlayan öğrencilerin okula uyum sorunları yaşadıkları; fiziksel, zihinsel ve duyuşsal olarak yetersizliklere sahip oldukları yönünde görüşler dile getirmişlerdir. Adayların oldukça büyük bir kısmı ise bu yapılanmanın özellikle yazma, kısmen de okuma becerisini olumsuz etkilediğini ifade etmekte ve yaşanan tüm sorunların çözümüne yönelik ise okul öncesi eğitimi çözüm olarak görmektedirler. Tüm bu sonuçlara paralel olarak, araştırmada şu öneriler getirilebilir: Sınıf öğretmeni adaylarının yeni yapılanma hakkındaki görüşlerine yer veren bu araştırma, sistemdeki öğretmenler ve sınıf öğretmeni yetiştiren akademisyenlerle de yapılabilir ve meslekle ilgili olan diğer paydaşların da konuya ilişkin görüşleri alınabilir. Benzer araştırmalar nicel araştırma yöntemleri kullanılarak da gerçekleştirilebilir. Araştırmaya dönük ifade edilen bu önerilerin yanı sıra, sınıf öğretmeni adaylarının hizmet öncesi eğitimleri döneminde, uygulamaya dönük olarak erken çocukluk eğitime, oyunla okuma yazma öğretimine yönelik seçmeli dersler açılabilir.

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL, A. ve KARACABEY, M. F. (2010). Sınıf öğretmenlerinin, ilk okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunlar. *e- Journal of New World Science Academy*, 5(3), 1382-1384.
- AKYOL, H. (2010). *Türkçe ilkokuma yazma öğretimi (9.bs.)*. Ankara: Pegem Akademi.
- BAŞAR, M. (2013). 60-66 ay aralığında ilkokula başlayan öğrencilerin kişisel öz bakım ve ilkokuma-Yazma becerilerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 8(8), 241-252.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

- BELET, D. ve KARADAĞ, R. (2007, Haziran). *Ses temelli cümle yönteminin etkililiğine ilişkin öğretmen görüşleri*. III. Sosyal Bilgiler Eğitim Kongresi’de sunulan sözlü bildiri, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- BLOOM, B. S. (1995). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme*. (D. A. Özçelik, Çev.). İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. (Orijinal eser 1976 yılında yayınlanmıştır.)
- ÇELENK, S. (2007). *İlkokuma-yazma programı ve öğretimi*. Ankara: Maya Akademi Yayınları.
- ÇINAR, İ. (2004). Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında ilkokuma yazma öğretimine ilişkin bir araştırma. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7).
- DODD, B. & CARR, D. (2003). Young children’s letter-sound knowledge. *Language Speech and Hearing Services in School*, 34, 128-137.
- DURAN, E. (2013). İlkokula 60. ayında başlayan öğrencilerin yazı beceri gelişimlerinin incelenmesi. *International Journal Of Social Science*, 6(2), 1075-1085.
- DURUKAN, E. ve ALVER, M. (2008). Ses temelli cümle yönteminin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(5), 274-286.
- EKİZ, D., ALTUN, T. ve SIYAMBAŞ, P. B. (2013). *4+4+4 Zorunlu Eğitim Sistemindeki Uygulamalar ve Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi*. XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu’nda sunulan sözlü bildiri. Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- GÖMLEKSİZ, M. N. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının ilkokuma ve yazma öğretimi dersine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 8(3), 197-211.
- GÜNDÜZ, F. ve ÇALIŞKAN, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 8(8), 379-398.
- İFLAZOĞLU SABAN, A. ve YİĞİT, V. (2011). Ses temelli cümle yöntemi ile ilkokuma yazma öğretim sürecinde karşılaşılan güçlükler ve bu güçlüklerle baş etme stratejilerinin belirlenmesi: Şırnak ili örneği. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(3), 319-342.
- KANDEMİR, E. M., ŞARA, P., AKAY, Y., ZEMİN, S. (2013). 12 yıl zorunlu eğitime ilişkin 1. sınıf öğretmenleri ve velilerinin görüşleri. *Turkish International Journal Of Special Education And Guidance & Counselling*, 2(2), 1-17.
- KAYA, K. ve TAŞDEMİRCİ, E. (2005). Birleştirilmiş sınıflar ile bağımsız sınıflarda ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların karşılaştırmalı incelenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (19), 1-26.
- KOÇ, S. ve MÜFTÜOĞLU, G. (1998). Konuşma ve yazma öğretimi. S. Topbaş (Ed.), *Türkçe öğretimi içinde* (s.71-80). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- KÜLEKÇİ, E. (2013). 4+4+4 eğitim sistemi kapsamında birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 369-377.
- MEMİŞOĞLU, S. P. ve İSMETOĞLU, M. (2013). Zorunlu eğitimde 4+4+4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 14-25.
- MİLES, M. B. & HUBERMAN, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. CA: Sage Publication.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2012a). *6287 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik*. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/04/20120411-8.htm> adresinden 5 Nisan 2014 tarihinde edinilmiştir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

- Millî Eğitim Bakanlığı (2012b). *İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120721-9.htm> adresinden 5 Nisan 2014 tarihinde edinilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2005). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- OBALAR, S. (2010). *İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma becerileri ile sosyal duygusal uyum ve zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmış doktora tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- ÖZDEN, Y. (1999). *Eğitimde dönüşüm-eğitimde yeni değerler* (2.bs.). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- STRAIN, L. B. (2003). Language and diversity training: Critical emphases needed in education of literacy teachers. *Educational Researcher*, 32(5), 33-37.
- ŞİMŞEK, A., DOĞANAY, A., ATAİZİ, M., BALABAN Salı, J. ve AKBULUT, Y. (2013). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri* (2.bs.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- TOK, Ş., TOK, T. N. ve MAZI, A. (2008). İlkokuma yazma öğretiminde çözümleme ve ses temelli cümle yöntemlerinin değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (53), 123-144.
- TÜRNÜKLÜ, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (24), 543-559.
- VURAL, S. (2007). *Ailenin sosyo ekonomik düzeyinin birinci sınıf öğrencilerinin aile-öğretmen iletişimi ve okuma yazma başarısıyla ilişkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9.bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YILDIRIM, M. (2008). *Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında ses temelli cümle öğretimi yöntemi ile ilk okuma yazma öğretimi sırasında karşılaşılan güçlükler*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- YILMAZ, N., TAŞCI, N. ve FİDAN, M. (2013). *İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 60-66 aylık öğrencilerine ilişkin görüşleri*. XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu'nda sunulan sözlü bildiri, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- BELET BOYACI, Ş.D., YAŞAR, E., (2015). “Sınıf Öğretmeni Adaylarına Göre 4+4+4 Biçimindeki Yapılanmanın Okuma Yazma Öğretimine Etkileri / Pre-Service Primary School Teachers' Views Regarding The Effects Of 4+4+4 Amendment On Teaching Of Literacy”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Şefik Yaşar Armağanı), Volume 10/11 Summer 2015, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8584>, p. 275-292.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

